

Аналітична записка
з питань порівняльного законодавства
щодо правового регулювання діяльності з організації та
проведення азартних ігор казино в мережі Інтернет (онлайн-казино)
у практиці зарубіжних країн*

Анотація. В аналітичній записці розглянуто правове регулювання діяльності з організації та проведення азартних ігор казино в мережі Інтернет (онлайн-казино) у практиці таких зарубіжних країн, як США, Велика Британія, Китай (Макао), Монако, Німеччина та Сінгапур. Проаналізовано, в яких державах онлайн-казино заборонено та ліцензії на такий вид азартних ігор не видаються. Розкрито положення законодавчих актів щодо загальних засад здійснення контролю та нагляду за діяльністю організаторів азартних ігор. Наведено інформацію щодо технічних вимог і стандартів до обладнання та програмного забезпечення, яке використовується для організації онлайн-казино. Окреслено ставки податків, які застосовуються до організаторів азартних ігор, а також питання оподаткування виграшів.

Вступ. В умовах цифрової ери як легальний, так і нелегальний ринок азартних ігор у мережі Інтернет розвивається та поширюється швидко. У багатьох державах світу діяльність з організації та проведення азартних ігор приносить значні доходи як бізнесу, так і державному бюджету. Водночас, ключовими питаннями залишається державний нагляд і контроль за суб'єктами цієї діяльності (можливість відстеження операцій зі ставками, кількості гравців, кількості ставок, виграшів, виплат тощо), протидія нелегальним азартним іграм та запобігання лудоманії (розлад поведінки, що полягає в патологічній пристрасті до азартних ігор). Особливо складно означені питання врегулювати нормативно та застосувати на практиці щодо тих організаторів азартних ігор, які здійснюють свою діяльність у мережі Інтернет.

Основна частина.

1. Як у зарубіжних країнах здійснюється державний нагляд (контроль) за діяльністю організаторів казино в мережі Інтернет?

Велика Британія. Правове регулювання організації та проведення азартних ігор у Великій Британії регламентується Законом про азартні ігри 2005 року¹. Порядок отримання ліцензії та її оплати регламентується окремим законодавчим актом².

Азартні ігри казино в Інтернеті (онлайн-ігри) називаються «дистанційними» або «віддаленими» (remote gambling). Віддаленою

¹ Gambling Act 2005. Chapter 19. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2005/19/contents>

² The Remote Gaming Duty Regulations. Statutory Instruments. 2007. No. 2192. URL: <https://www.legislation.gov.uk/uksi/2007/2192/contents/made>

вважається азартна гра, в якій особи беруть участь за допомогою дистанційного зв'язку, зокрема з використанням інтернету, телефону, телебачення, радіо або будь-якого іншого виду електронної або другої технології для полегшення комунікації.

На діяльність із дистанційних азартних ігор видається ліцензія на віддалену діяльність.

Комісія з азартних ігор може встановлювати стандарти щодо: системи, яка використовується для генерації результатів у віртуальній грі, віртуальній гонці або іншій віртуальній події чи процесі, який використовується під час віддаленої азартної гри; будь-якого іншого аспекту процесу віддаленої азартної гри.

Також до повноважень Комісії віднесено: забезпечення дотримання стандартів шляхом додавання умов до ліцензії; договір із будь-яким суб'єктом відповідної діяльності про встановлення стандартів; договір із будь-яким суб'єктом відповідної діяльності про адміністрування відповідності стандартам.

Із метою перевірки дотримання встановлених умов Комісія має право вимагати від ліцензіата:

- пройти випробування (тестування) відповідно до договору;
- надати результати тестування.

Констебль, офіцер правоохоронних органів або інша уповноважена особа в ході перевірки має право:

- оглянути будь-яку частину приміщення та будь-яке обладнання чи іншу річ у приміщенні;
- допитати будь-яку особу у приміщенні;
- вимагати доступу до будь-яких письмових чи електронних записів, які зберігаються у приміщенні;
- вимагати надання йому копії запису, який зберігається у приміщенні, у письмовому або електронному вигляді, у формі, яку він вкаже;
- вилучати та зберігати будь-що, якщо він обґрунтовано вважає, що це становить або містить докази вчинення правопорушення згідно з цим Законом, або порушення терміну або умови ліцензії, виданої відповідно до цього Закону;
- вилучати та зберігати будь-що, якщо він обґрунтовано вважає, що це використовується або було використано для вчинення правопорушення.

Обладнання, що використовується для азартних ігор, є дистанційним гральним обладнанням, а його компоненти виконують одну або кілька функцій, викладених у розділі 36(4) Закону про азартні ігри: (а) зберігання інформації, що стосується участі особи в азартних іграх; (б) представлення особам, які беруть участь в азартних іграх, віртуальної гри, віртуальних перегонів або інших віртуальних подій чи процесів, що є складовою азартних ігор; (с) визначення повністю або частково результату гри або його наслідків

результату, або (d) зберігання інформації, що стосується результату) (далі – гральне обладнання).

Умова ліцензії на дистанційні онлайн-ігри вимагає, щоб оператор подавав заявку на зміну своєї ліцензії кожного разу, коли він хоче додати або перемістити гральне обладнання. Крім того, про переміщення грального обладнання необхідно повідомляти Комісію. Згодом стало очевидним, що фізична перевірка грального обладнання не потрібна, оскільки необхідні дані зберігаються на ньому, а у Комісії є повноваження їх запитувати. Тож немає необхідності у фізичних перевірках і встановленні кількості одиниць грального обладнання або місця їх розташування³.

Усе програмне забезпечення для азартних ігор, що використовується ліцензіатом, має бути виготовлене та надано ліцензіату власником ліцензії на експлуатацію програмного забезпечення для азартних ігор. Також відповідне програмне забезпечення може бути встановлене або адаптоване тільки власником такої ліцензії.

Варто звернути увагу, що у 2023 році держсекретар уряду Великої Британії Люсі Фрейзер оприлюднила Білу книгу, в якій викладено план уряду щодо реформування регулювання азартних ігор відповідно до вимог цифрової ери. Бачення віддаленого (онлайн) азартного бізнесу, викладене в Білій книзі, полягає в тому, щоб були зменшені ризики та на всіх етапах максимально використовувалися технології для цілеспрямованого захисту клієнтів. Викладені пропозиції забезпечать:

- нові засоби захисту на рівні облікового запису, щоб переконатися, що оператори належним чином захищають усіх онлайн-гравців;
- заходи, щоб зробити онлайн-продукти безпечнішими, зокрема контроль їх структурних характеристик;
- кроки, щоб надати всім клієнтам азартних онлайн-ігор можливість розуміти та контролювати свої азартні ігри;
- новий підхід до конкретних питань, які є частиною мінливого ландшафту в інноваційному середовищі азартних онлайн-ігор⁴.

Китай (Макао). Станом на квітень 2023 року не було прийнято законів чи нормативних актів щодо ліцензування віддаленого азартного бізнесу (онлайн-казино)⁵. Однак підпунктами (a), (b) і (c) пункту 2 частини 1 статті 2 Закону № 16/2001 про азартні ігри Макао передбачено таке: інтерактивна гра означає, що гравець бере участь у грі, погоджуючись сплатити гроші або іншу

³ Executive summary – Consultation on remote key equipment – responses. Gambling Commission. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/consultation-response/consultation-on-remote-key-equipment-responses/executive-summary-consultation-on-remote-key-equipment-responses>

⁴ High Stakes: Gambling Reform for the Digital Age. Presented to Parliament by the Secretary of State for Culture, Media and Sport by Command of His Majesty. April 2023. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/high-stakes-gambling-reform-for-the-digital-age>. p. 30

⁵ Rato, Ling, Lei & Cortés Advogados. Snapshot: remote gambling in Macau. URL: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=d8fe2ec8-337c-4dc4-ac80-253bbd4feda7>

цінність через систему дистанційної комунікації, і виграє грошовий приз або іншу цінність згідно з відповідними правилами за умови, що ставки пропонуються будь-яким казино в Макао або в офіційній лотереї чи ігровим автоматом (електричним чи моторизованим). Однак компанія, яка має ліцензію на роботу казино, не повинна займатися будь-якою формою інтерактивних ігор.

Діяльність інтерактивної лотереї здійснюється на підставі окремого договору на право проведення лотереї⁶. У цьому випадку робота онлайн-казино не регулюється урядом Макао, тому мається на увазі, що діяльність онлайн-казино в Макао є незаконною. Проте наразі громадянам дозволено робити ставки в іноземних онлайн-казино (на відміну від громадян Гонконгу).

Там, де відсутність регулювання працює проти онлайн-оператора, вона працює на користь споживача азартних ігор. Існує багато компаній онлайн-казино, які обслуговують гравців Макао, хоча є й такі, що покинули ринок, побоюючись потенційного втручання китайського уряду, який займає сувору позицію щодо азартних ігор загалом. На сьогодні Макао є, мабуть, найліберальнішим ігровим середовищем у світі. Але в контексті онлайн-ігор відсутність відповідного законодавства ставить Макао в ситуацію, подібну до решти світу – місцеві оператори закриті, але громадськість може вільно шукати в інтернеті зарубіжних операторів на власний розсуд і ризик⁷. Хоча немає прямої законодавчої вимоги про те, що ігри у гральному закладі повинні проводитися в повністю закритому приміщенні, із наведеного вище аналізу зрозуміло, що ніхто не може поширювати будь-яку інформацію про «ігрові столи» в казино через систему дистанційного зв'язку для будь-яких ділових або комунікаційних цілей без попереднього дозволу⁸.

На материковій частині Китаю участь в азартних іграх в Інтернеті (у тому числі онлайн-казино) є прямим порушенням Закону «Про покарання за порушення громадської безпеки» і підлягає адміністративному покаранню у вигляді штрафу або арешту, залежно від обставин⁹.

Монако. Основним нормативно-правовим актом, який регулює діяльність із організації та проведення азартних ігор в Монако, є Закон про азартні ігри від 12 червня 1987 року № 1.103¹⁰. Цей Закон визначає загальні засади авторизації (отримання ліцензій) гральними закладами, їх діяльність, умови праці в них, а також доступ та контроль за ними, однак не поширюється на лотереї, парі та конкурси прогнозів.

⁶ 澳門特別行政區. 第16/2001號法律. URL: https://bo.io.gov.mo/bo/i/2001/39/lei16_cn.asp

⁷ Audrey Weston. Gambling in Macau: Laws, History and Where to Gamble Online. URL: <https://www.gamblingsites.com/online-gambling-jurisdictions/macau/>

⁸ Gambling Macau. *The International Comparative Legal Guides (The ICLG.com)*. URL: <http://47.94.233.156/RMBase/SysJP/Multimedia/Pdf.ashx?ID=145708&contentid=437182&form=browse>

⁹ 中华人民共和国治安管理处罚法. URL: <http://jtgl.beijing.gov.cn/jgj/jgxx/flfg/fl/203784/index.html>

¹⁰ Loi n° 1.103 du 12 juin 1987 relative aux jeux de hasard. URL: <https://legimonaco.mc/tnc/loi/1987/06-12-1.103/>

Управління азартними іграми входить до Міністерства фінансів та економіки і здійснює загальний нагляд і контроль за організаторами азартних ігор¹¹.

Окремо варто зазначити Суверенний наказ 8.929 від 15 липня 198 року, що встановлює детальні правила застосування Закону про азартні ігри¹², ним визначено перелік азартних ігор:

- 1) контр-ігри: буле, рулетки, 30 і 40, блекджек, кості, «колесо огляду»;
- 2) баккара: chemin de fer, bank, punto banco;
- 3) ручні, механічні або електронні ігри;
- 4) інші ігри: Pai Gow Poker, Caribbean Gold Poker, Casino Stud Poker, Three Card Poker, Battle, Ultimate Texas Hold'em Poker, No Limit Texas Hold'em Poker.

Проведення азартних ігор казино в мережі Інтернет не врегульовано вказаними нормативно-правовими актами, ліцензії на такий вид діяльності влада Монако не видає.

Сінгапур. У Сінгапурі основним нормативно-правовим актом про боротьбу з різними формами незаконних азартних ігор, що регулює дозволені азартні послуги за межами казино, є Закон про контроль за азартними іграми від 2022 року¹³. На сьогодні в Сінгапурі дозволено покер, букмекерство, азартні ігри казино (карткові та настільні) і лотереї. Онлайн-казино в Сінгапурі є незаконним, але в цілому азартні онлайн-ігри дозволені у вигляді букмекерства та лотерей ліцензованими суб'єктами.

Німеччина. Основним нормативним документом, що регулює азартні ігри, є Державний договір про реорганізацію азартних ігор у Німеччині (Державний договір про азартні ігри 2021 – GlüStV 2021) від 29 жовтня 2020 року¹⁴. Метою цього договору є: запобігання виникненню ігрової та букмекерської залежності та створення умов для ефективної боротьби із залежністю; керування природним ігровим інстинктом населення в упорядкований та контрольований спосіб, пропонування обмеженого спектру азартних ігор, які є прийнятною альтернативою незаконним азартним іграм, і протидія розвитку та поширенню незаконних азартних ігор на чорних ринках; забезпечення захисту неповнолітніх; забезпечення належного проведення азартних ігор, захист гравців від шахрайства, запобігання пов'язаним із азартними іграми вторинним і супутнім злочинам; запобігання загрозам цілісності спортивних змагань під час організації та посередництва спортивних ставок.

¹¹ Gambling Authority. URL: <http://en.gouv.mc/Government-Institutions/The-Government/Ministry-of-Finance-and-Economy/Gambling-Authority>

¹² Ordonnance souveraine n° 8.929 du 15 juillet 1987 fixant les modalités d'application de la loi n° 1.103 du 12 juin 1987 relative aux jeux de hasard. URL: <https://legimonaco.mc/tnc/ordonnance/1987/07-15-8.929/>

¹³ Gambling Control Act (No. 15 of 2022). URL: <https://sso.agc.gov.sg/Act/GCA2022>

¹⁴ Staatsvertrag zur Neuregulierung des Glücksspielwesens in Deutschland (Glücksspielstaatsvertrag 2021 – GlüStV 2021) Vom 29. Oktober 2020. URL: <https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/StVGlueStV2021>

Із 1 липня 2021 року Державний договір про реорганізацію азартних ігор у Німеччині зробив азартні ігри в Інтернеті – віртуальні ігрові автомати, онлайн-покер та ігри онлайн-казино, – які раніше були предметом повної заборони, дозволеними за обмежувальних умов, надаючи гравцям законну безпечну альтернативу іграм, які пропонуються на чорному ринку.

Постачальники азартних онлайн-ігор і ставок на спорт повинні мати ліцензію, яка підпадає під певні умови. Наприклад, їм потрібно використовувати програмне забезпечення, яке може визначати, які гравці стають залежними від азартних ігор. Існує незалежний від постачальника місячний ліміт ігор у 1000 євро. Гравці також можуть заблокувати себе через постачальників.

Організатори ставок на спорт, ігор в онлайн-казино, онлайн-покеру та віртуальних ігрових автоматів в Інтернеті також повинні налаштувати та використовувати технічну систему (так званий безпечний сервер), яка збирає всі дані, необхідні для здійснення нагляду за іграми, і забезпечує електронний доступ для компетентного наглядового органу¹⁵.

Орган з нагляду за азартними іграми має завдання контролювати виконання публічно-правових зобов'язань і працювати над тим, щоб забезпечити припинення незаконних азартних ігор і їх рекламу. Орган у межах усієї держави або окремої федеральної землі може видати необхідні розпорядження щодо окремих випадків незалежно від заходів, передбачених цим Державним договором та іншими нормативними актами, а саме:

- 1) вимагати інформації та подання в будь-який час усіх документів, даних і доказів, необхідних для перевірки; входити до комерційних приміщень і власності, де організовані публічні азартні ігри, або до їх посередників;
- 2) встановлювати вимоги щодо організації, проведення та посередництва в організації публічних азартних ігор та їх реклами;
- 3) забороняти організацію, проведення та посередництво в незаконних азартних іграх та їх рекламу;
- 4) забороняти юридичним особам, які беруть участь у платіжних операціях, зокрема, кредитно-фінансовим установам брати участь у проведенні платежів за незаконні азартні ігри та виплат від цих ігор.

Для виконання своїх завдань органи нагляду за азартними іграми можуть здійснювати тестові закупівлі або брати участь у тестових іграх.

Федеральні землі співпрацюють у питаннях нагляду за азартними іграми, зокрема з компетентними наглядовими органами держав-членів Європейського Союзу та держав-учасниць Угоди про Європейську економічну зону. У рамках виконання своїх завдань компетентні органи нагляду за азартними іграми співпрацюють із органами кримінального переслідування,

¹⁵ Mediathek und Downloads. Gemeinsame Glücksspielbehörde der Länder. URL: <https://www.gluecksspiel-behoerde.de/de/mediathek-downloads>

державними органами, засобами масової інформації, Федеральним мережевим агентством, Федеральним органом фінансового нагляду та Федеральним управлінням картелів.

Компетентні органи також публікують спільний офіційний список в Інтернеті, в якому перераховані організатори та посередники азартних ігор, що мають дозвіл або ліцензію згідно з цим договором.

Іншим результатом Державної угоди про азартні ігри стало створення нового німецького регулятора, який відповідатиме за виконання таких завдань, як запобігання онлайн-платежам і блокування IP-адрес незаконних сайтів¹⁶. Ще одним значним нововведенням є створення Спільного управління ігор федеральних земель (Glücksspielbehörde, GGL) для виконання завдань нагляду за азартними іграми, зокрема в Інтернеті. Він запрацював на повну потужність із 1 січня 2023 року.

США. У США 5 із 50 штатів ліцензують діяльність онлайн-казино: Делавер, Нью-Джерсі, Мічиган, Пенсильванія та Західна Вірджинія. Діяльність онлайн-казино в Нью-Джерсі була повністю легалізована Законом A2578 від 26 лютого 2013 року. В абзаці «f» цього документа одразу наголошується на необхідності впровадження державного нагляду над азартними онлайн-іграми через велику кількість користувачів у нелегальних офшорних операторів; в абзаці «h» акцентовано увагу на обов'язковості ліцензування усіх операторів азартних онлайн-ігор, що гарантуватиме користувачам безпеку, чесність, стабільність, припинить фінансування нелегальних операторів за кордоном та сприятиме економічному розвитку Штату; в абзаці «k» прописані вимоги щодо розташування обладнання, пов'язаного з азартними іграми в мережі Інтернет, виключно в межах штату Нью-Джерсі.

Закон надає можливість казино укладати договір з операторами програмного забезпечення iGaming і, таким чином, забезпечувати чітке функціонування азартних онлайн-ігор.

Закон також встановлює існування декількох видів учасників, які займаються регуляторною та контрольною діяльністю над азартними онлайн-іграми. Наприклад, це підприємства сфери обслуговування казино, які згідно з розділом 4 Закону контролюють та адмініструють азартні онлайн-ігри і займаються виробництвом, продажем, розповсюдженням, тестуванням та ремонтом ігрових автоматів у Нью-Джерсі. Для провадження такого виду діяльності підприємства зобов'язані отримати ліцензію у Відділі контролю за ігровою діяльністю (Division of Gaming Enforcement). У розділі 13 перераховуються технічні вимоги до ігрового обладнання: його розташування, кому дозволено здійснювати його обслуговування. Передбачається необхідність наявності конкретного місця з обмеженим доступом для

¹⁶ Germany to approve nine more online gaming licences. URL: <https://igamingbusiness.com/legal-compliance/germany-to-approve-9-more-online-licences/>

розташування обладнання (комп'ютерів, пристроїв для підтримки ігрового програмного забезпечення тощо), для підтримки трансляції ігор казино в мережі Інтернет казино-ліцензіатом або кваліфікованою холдинговою / посередницькою компанією ліцензіата, спеціально затвердженими Відділом. Обслуговування та експлуатація цього обладнання провайдерами слот-системи має здійснюватися саме в закритих для громадськості місцях.

Іншою вимогою є використання однакового програмного забезпечення та пристроїв для проведення Інтернет-ігор. Вони повинні бути ідентичними в електричних, механічних та інших аспектах. Перевірка за дотриманням цієї вимоги здійснюється Відділом перед початком його використання. Закон встановлює, що кожен елемент обладнання для ведення Інтернет-ігор повинен бути перевіреном Відділом із можливістю направлення до будь-якої випробувальної лабораторії для проведення цієї процедури. Відділ установлює нормативно-правовими актами такі технічні стандарти для схвалення програмного забезпечення, комп'ютерів та іншого ігрового обладнання, що використовується для проведення Інтернет-ігор: механічну, електричну чи програмну надійність, захист від несанкціонованого доступу, зрозумілість ставок, а також рівень шуму та освітленості, оскільки це може вважатися необхідним для захисту гравця від шахрайства чи обману та для забезпечення цілісності гри.

Також об'єкти, що використовуються для проведення та підтримки Інтернет-ігор, повинні бути організованими таким чином, щоб сприяти оптимальній безпеці для ігор в Інтернеті; включати замкнуту систему візуального моніторингу відповідно до специфікацій, затверджених Відділом; бути спроектованими таким чином, щоб не перешкоджати контролювати операції з іграми в Інтернеті; і у всіх відношеннях дотримуватися встановлених правил.

До того ж, це програмне забезпечення повинно бути здатним перевірити фізичне перебування гравця на території штату та його вік (доступ можливий лише від 21 року), щоб допустити його до гри.

2. Які технічні вимоги (стандарти) у країнах застосовуються до сертифікації азартних ігор казино в мережі Інтернет?

Велика Британія. Ліцензіати повинні, за запитом, дозволити правоохоронцям перевірити будь-яке їх дистанційне обладнання для азартних ігор та/або надати Комісії з азартних ігор копії даних, що зберігаються на такому обладнанні, у такому форматі та у такий спосіб, які може вимагати Комісія. Ліцензіати повинні відповідати технічним стандартам Комісії та вимогам, встановленим Комісією, щодо термінів і процедур тестування.

Розширена інформація про віддалені азартні ігри та технічні стандарти програмного забезпечення відповідно до розділів 89 і 97 Закону про азартні ігри 2005 року міститься на офіційному сайті Комісії з азартних ігор Великої

Британії¹⁷. Технічні стандарти програмного забезпечення включають RTS 1 (remote technical standards) – інформацію про обліковий запис клієнта; RTS 2 – відображення транзакцій; RTS 3 – правила, опис гри та ймовірність виграшу; RTS 4 – критичні за часом події; RTS 5 – визначення результату; RTS 6 – визначення результатів для безкоштовних ігор; RTS 7 – генерацію випадкових результатів; RTS 8 – функцію автоматичного відтворення; RTS 9 – системи прогресивного джекпоту; RTS 10 – перервану азартну гру; RTS 11 – обмеження змови та шахрайства; RTS 12 – фінансові обмеження; RTS 13 – вимоги до часу та перевірки реальності; RTS 14 – відповідальний дизайн продукту; RTS 15 – ставки під час гри; RTS 16 – використання стороннього програмного забезпечення; RTS 17 – живі дилерські студії.

Інструкції та технічні стандарти для компаній, які пропонують азартні онлайн-ігри через програми, телевізор чи інші пристрої, включаючи ліцензійні умови та кодекси практики, містяться на офіційному сайті Комісії з азартних ігор Великої Британії¹⁸.

Китай (Макао). Станом на 2023 рік не було прийнято жодних законів чи нормативних актів щодо ліцензування дистанційних азартних ігор, включно із сертифікаційними (технічними) вимогами, але визначено, що наземні оператори азартних ігор не можуть проводити віддалені азартні ігри.

Монако. У Монако не видаються ліцензії на проведення ігор онлайн-казино, відповідно не встановлені технічні вимоги до такого обладнання.

Сінгапур. У Сінгапурі не видаються ліцензії на проведення ігор онлайн-казино, відповідно не встановлені технічні вимоги до сертифікації азартних ігор казино в мережі Інтернет.

Німеччина. Відповідно до вимог Державного договору про азартні ігри 2021 року¹⁹ власники ліцензії повинні описати та впровадити відповідні заходи безпеки в Концепції безпеки ІТ, яку необхідно регулярно перевіряти і переглядати. Заходи безпеки повинні включати принаймні такі аспекти: захист персональних даних гравців від незаконної обробки персональної інформації в будь-який час; забезпечення постійної доступності, цілісності та конфіденційності даних, наприклад, за допомогою механізмів шифрування, контролю доступу та програм захисту від вірусів; регулярне резервне копіювання всіх відповідних даних; встановлення та регулярне тестування процесів, які забезпечують швидке відновлення резервних копій даних; захист використовуваних систем від маніпуляцій зсередини та зовні; повна

¹⁷ Remote gambling and software technical standards (RTS) Gambling Commission. Singapore Legal Advice. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/standards/remote-gambling-and-software-technical-standards>

¹⁸ Remote: Guidance and technical standards for businesses providing gambling online, through apps or via TV or other devices. Gambling Commission. URL: <https://www.gamblingcommission.gov.uk/licensees-and-businesses/sectors/sector/remote>

¹⁹ Staatsvertrag zur Neuregulierung des Glücksspielwesens in Deutschland (Glücksspielstaatsvertrag 2021 – GlüStV 2021) Vom 29. Oktober 2020. URL: <https://www.gesetze-bayern.de/Content/Document/StVGlueStV2021>

відстежуваність цілісності систем. Ефективність концепції безпеки має перевірятися принаймні раз на рік власником ліцензії за власний рахунок незалежним експертним органом. Звіт про перевірку необхідно надати до відповідального органу ліцензування.

Із 1 липня 2021 року ринок азартних онлайн-ігор у Німеччині також контролюється системами інформаційних технологій. Підключення до цих систем є обов'язковим для провайдерів азартних ігор в Інтернеті. На додаток до файлу блокування плеєра OASIS доступні дві системи з різними завданнями та функціями:

- система оцінки Safe-Server відповідно до § 6i Abs. 2 GlüStV 2021, яка оцінює дані, зібрані самими постачальниками азартних ігор для здійснення нагляду за гральним бізнесом, і

- центральні файли, які контролюють дотримання ліміту депозитів для гравців (файл лімітів § 6c GlüStV 2021) і запобігають паралельній грі з кількома постачальниками азартних ігор (файл активності § 6h GlüStV 2021).

Із 1 січня 2023 року обома інформаційно-технологічними системами керує Спільне управління гральними справами земель, їх обслуговує Datarport як постачальник послуг для державного управління землі Саксонія-Ангальт. Інформацію про те, як подати заявку на отримання технічних інструкцій і на підключення до тестового середовища, можна знайти на сторінках *Технічні інструкції та Доступ до тестової системи міжнародної системи нагляду за азартними іграми LUGAS*²⁰.

Система оцінки служить інструментом для контролю за діяльністю організаторів азартних ігор. Для цього постачальники азартних ігор зобов'язані правильно збирати всі необхідні дані на так званих безпечних серверах, які встановлюються та керуються постачальниками азартних ігор за власний рахунок. Система оцінювання регулярно звертається до безпечного сервера і завантажує дані для обробки. На додаток до технічних вимог до безпечних серверів та їх інтерфейсів, необхідні дані та структура, в якій вони повинні зберігатися постачальниками азартних ігор на безпечних серверах, визначені в Технічних рекомендаціях щодо безпечного сервера.

США (Нью-Джерсі). Розділом 69 Глави 13 Адміністративного кодексу Нью-Джерсі регламентовано особливості програмних і технічних стандартів ігрових систем. Підрозділ 69E визначає вимоги до всіх видів ігрового обладнання, а підрозділ 69 O – вимоги до Інтернет та мобільних ігор²¹.

²⁰ Verpflichtende IT-Systeme für Veranstalter und Vermittler von Glücksspielen. URL: <https://www.gluecksspiel-behoerde.de/de/aufsichtssysteme/verpflichtende-it-systeme-fuer-veranstalter-und-vermittler-von-gluecksspielen>

²¹ The New Jersey Administrative Code (N.J.A.C.). URL: <https://advance.lexis.com/container/?pdmfid=1000516&crd=c89a48c9-4d79-4cc1-a79c-8bb1944dbd1f&func=LN.Advance.ContentView.getFullToc&nodeid=AAT&typeofentry=Breadcrumb&config=00JAA5OTY5MTdjZi1lMzYxLTQxNTEtOWFkNi0xMmU5ZTViODQ2M2MKAFBvZENhdGFsb2coFSYEAfv22IKqMT9DIHrf&action=publictoc&pddocfullpath=%2Fshared%2Fdocument%2Fadministrative-codes%2Furn%3AcontentItem%3A5XKV-PWC1-JWR6-S44B-00008->

Згідно з підрозділом 3 розділу 69О Адміністративного кодексу Нью-Джерсі ліцензіати повинні наймати щорічно незалежного фахівця, який буде проводити перевірку цілісності та безпеки системи за умови схвалення цієї процедури Відділом.

Також Відділ повинен бути забезпечений фізичним та логічним доступом до віддалених ігрових систем (Remote Gaming System) для перегляду та збору всіх даних, які містяться в них, для подальшого використання з метою аналізу.

Підрозділом 1.5 розділу 69 О встановлюються чіткі технічні стандарти серверних ігрових систем, що використовуються ліцензіатами для ведення азартних онлайн-ігор. Зокрема, будь-яка така система повинна:

- забезпечувати безперебійну роботу обладнання в разі тимчасового збою електроживлення;
- автоматично ідентифікувати спроби шахрайства та повідомляти ліцензіата про це;
- бути розроблена з урахуванням можливості передачі копій даних усіх транзакцій до сховища даних Відділу та операторів.

У підрозділі 1.7 69 О додатково встановлюються технічні вимоги щодо забезпечення конфіденційності всієї інформації, що надходить від користувачів. Це може здійснюватися за допомогою шифрування системи або пакетів даних для забезпечення цілісності та конфіденційності даних.

3. Яку систему оподаткування (податки та ставки) застосовують держави до організаторів азартних ігор?

Велика Британія. Загалом програма оподаткування азартних ігор складається із п'яти видів ліцензій і семи джерел доходу.

Згідно із законодавством різні форми азартних ігор оподатковуються за різними ставками. Податки формуються наступним чином: податковий обов'язок бінго; ігровий обов'язок; загальне мито на ставки; мито на лотерею; обов'язок на машинні ігри; обов'язок ставок на пул; обов'язок дистанційної гри. Залежно від оператора можуть бути встановлені різні податкові ставки. Наприклад, одні тільки ігрові автомати діляться на три категорії. Автомати першого типу обкладаються податком 5 %, другого типу – 20 %, а всі інші обкладаються податком 25 %²².

Організатори азартних ігор казино в мережі Інтернет сплачують мито на віддалені ігри. Хоча мито на віддалені ігри починалося з 15 %, воно було збільшено до 21 % у 2019 році. Проте, найбільше сприяють економіці доходи від лотереї (близько 35 % доходів від азартних ігор)²³.

00&pdtocfullpath=%2Fshared%2Ftableofcontents%2Furn%3AcontentItem%3A7XT6-6F60-Y903-S559-00008-00&ecomp=k2vckkk&prid=dd6a5ca2-4ba4-49fb-86f6-9c7c69d866f5

²² Business tax. Gambling duties: detailed information. URL: <https://www.gov.uk/topic/business-tax/gambling-duties>

²³ Online gambling regulations in the UK – an overview. GamblingSites.com. URL: <https://www.gamblingsites.com/online-gambling-jurisdictions/uk/>

Китай (Макао). У Макао одна з найвищих ставок податку на ігри в казино у світі. Податки на азартні ігри в Макао включали 35 % «спеціального податку на азартні ігри», який сплачувався безпосередньо уряду Макао, плюс ще 4 % інших зборів, включаючи 1,6% збору, який фінансує культурну, соціальну, економічну, освітню, наукову, академічну та філантропічну діяльність Фонду Макао, та 2,4% внеску до фонду міського будівництва, туризму та соціального забезпечення. Із 1 січня 2023 року 4 % інших зборів збільшилися до 5 %, а податок і внесок зросли до 2 % і 3 % відповідно для всіх концесіонерів²⁴.

Монако. Повна відсутність прямого оподаткування є основним принципом фіскальної системи Монако. Фактично, за винятком ПДВ та кількох інших податків, які застосовуються до певних категорій осіб, сплата податків не передбачена. Гральні компанії сплачують податки на прибуток²⁵.

Сінгапур. Методика розрахунку збору з азартних ігор залежить від виду гральної діяльності²⁶:

Вид азартної діяльності	Методика розрахунку збору з азартних ігор
1. Тоталізатор ставок на скачках	25 % x (сума отриманих ставок – виплачені виграші – GST *)
2. Спортивна подія (наприклад, ставки на футбол із фіксованими коефіцієнтами, автоперегони)	25% x (сума отриманих ставок – виплачені виграші – GST *)
3. Змішанні кінні перегони	25% x (сума зняття – GST *)
4. Інші тоталізаторні ставки (наприклад, ставки на пари у футболі)	30% x (сума отриманих ставок – GST *)
5. Загальна ставка	30% x (сума отриманих ставок - GST *)
6. Лотереї (наприклад, 4D, ТОТО, Singapore Sweep)	30% x (сума отриманих ставок – GST *)
7. Розіграші	30% x (сума, внесена в розіграш – GST *)
	*GST = 8/108 x (сума отриманих ставок – виплачених виграшів)

Для казино сума податку обчислюється щомісячно з валового доходу від ігор, який дорівнює різниці між загальною сумою чистих виграшів, отриманих у всіх іграх, що проводяться у приміщенні казино, та податком на товари та

²⁴ Macau gaming tax take climbs to US\$194 million in November. URL: <https://www.asgam.com/index.php/2023/01/04/macau-gaming-tax-take-climbs-to-us194-million-in-november/>

²⁵ Monaco Gambling Laws. URL: <https://www.gamblingjudge.com/monaco-gambling-sites-and-laws/>

²⁶ Betting, Lotteries and Sweepstakes. The official site of Inland Revenue Authority of Singapore. URL: <https://www.iras.gov.sg/taxes/other-taxes/gambling-duties/Betting-Lotteries-and-Sweepstakes/Betting-Lotteries-and-Sweepstakes>

послуги (GST, послуги зі здійснення ставок та ігор, які пропонують або надають оператори казино). Для ігор, в яких учасником парі є оператор казино, застосовується чистий вигреш як різниця між сумою ставок, отриманих оператором казино на гру, та сумою, виплаченою оператором казино як вигреш у грі. Прикладами ігор у цій категорії є настільні ігри та ігрові автомати, де гравці грають проти оператора казино. Для ігор, де оператор казино не бере участі в парі, чистий вигреш – це сума, яка визначається загальною вартістю грошей, отриманих оператором казино за проведення гри. Прикладами ігор цієї категорії є турніри та конкурси, де гравці змагаються між собою за приз, а не проти оператора казино²⁷.

Ставка податку на казино:

Валовий дохід від ігор («GGR»)	Ставка податку на казино рівня 1	Ставка податку на казино рівня 2
Гравці преміум-класу (гравець преміум-класу – це особа, яка відкриває депозитний рахунок у оператора казино з мінімальною сумою 100 000 доларів США)	8% (за перші \$2,4 млрд GGR за календарний рік)	12% (за понад \$2,4 млрд GGR за календарний рік)
Інші гравці	18% (за перші \$3,1 млрд GGR за календарний рік)	22% (за понад \$3,1 млрд GGR за календарний рік)

Німеччина. Ставки в азартних іграх в онлайн-казино обкладаються податком у розмірі 5,3 % – така ж ставка податку для ставок на спорт²⁸.

США (Нью-Джерсі). Щорічний податок на валовий дохід від азартних ігор в мережі Інтернет дорівнює 15 %. Проте, існує окремий вид податку на дохід від операцій онлайн-казино в розмірі 13 %, який сплачується до Фонду доходів казино. Такі доходи також додатково оподатковуються в розмірі 1,25 %, які перераховуються Управлінню з розвитку реінвестування казино.

4. Що є базою оподаткування при виплаті вигравшу гравцеві, а саме оподатковується різниця між вигравшем і ставкою, чи оподатковується вся сума вигравшу.

У Великій Британії, Монако, Макао, Сінгапурі вигравші не оподатковуються. Один із аргументів, чому отримані вигравші не підлягають оподаткуванню – вони є несподіваними і не вважаються доходом.

У США вигравші оподатковуються. Служба внутрішніх доходів США (далі – IRS) вимагає від платників податків декларувати свої доходи від азартних ігор під час подання податкової декларації. Це означає, що про всі

²⁷ Casino Tax Rates. The official site of Inland Revenue Authority of Singapore. URL: <https://www.iras.gov.sg/quick-links/tax-rates/casino-tax-rates>

²⁸ Alexander Laboda. Glücksspiel-Einnahmen lassen Staatskasse klingeln. URL : <https://www.mdr.de/nachrichten/deutschland/politik/lotto-sportwetten-gluecksspiel-einnahmen-staat-100.html>

виграші необхідно повідомляти, незалежно від суми. Важливо вести точний облік доходів від азартних ігор, тому що недотримання цього правила може призвести до стягнення прибуткового податку з боку IRS. Сума податку, яку гравець повинен сплатити, значною мірою залежить від суми грошей, яку він виграє, типу азартної гри та співвідношення виграшу до ставки. Загалом, якщо виграш перевищує 600 доларів США (і принаймні в 300 разів перевищує вартість ставки), то організація, яка заплатила, повідомить про це в IRS. Це означає, що якщо гравець, наприклад, грає в блекджек і виграє понад 600 доларів, то казино, можливо, доведеться повідомити цю інформацію безпосередньо до IRS. Ця цифра зростає до 1200 доларів виграшів в азартних іграх з бінго чи в ігрових автоматах, 1500 доларів або більше в кено та 5000 доларів у покерному турнірі. Із виграшів в азартних іграх понад 5000 доларів податки зазвичай утримуються за фіксованою ставкою 24 %. Якщо гравець не надав свій номер соціального страхування, може бути утримано 31 %²⁹.

У США (штат Нью-Джерсі) податок на прибуток від виграшу в онлайн-азартних іграх становить 3 % як для резидентів, так і для нерезидентів³⁰.

Німеччина. Кожен, кому «пощастило у грі», або чий «прибуток заснований на чистому везінні і не може бути віднесений до його власних здібностей і навичок», не повинен платити жодних податків, – повідомляє онлайн-портал «Lohnsteuer-Kompakt». Це означає, що, як правило, виграші в азартних іграх, незалежно від їх суми, не повинні оподатковуватися – навіть якщо ви виграли великий джекпот. Крім того, прибуток оподатковується, якщо він отримується регулярно, як у випадку із так званими «професійними гравцями», до яких також відносяться професійні гравці в покер. Виграші в покері, як і виграші в казино, в основному звільняються від податків. Однак якщо гра в покер класифікується як комерційна діяльність в окремому випадку, це призводить до оподаткування виграшів. Оскільки професійні гравці в покер регулярно отримують прибуток завдяки своїм навичкам, згідно з «GKanzlei» вони також класифікуються як комерційні гравці, а тому їхній прибуток підлягає оподаткуванню прибутковим податком³¹.

Висновки. Згідно з проаналізованим досвідом Сполучених Штатів Америки, Великої Британії, Китаю (Макао), Монако, Німеччини та Сінгапуру встановлено, що державні регулятори в обов'язковому порядку здійснюють державний нагляд (контроль) за організацією та проведенням азартних ігор шляхом ліцензування, однак особливостей щодо здійснення заходів нагляду саме до казино в мережі Інтернет не визначено.

²⁹ David Chang. Make No Mistake, the IRS Wants Their Cut Of Your Winnings. The Ascent. URL: <https://www.fool.com/the-ascent/taxes/articles/make-no-mistake-the-irs-wants-their-cut-of-your-winnings/>

³⁰ Lottery and Gambling Winnings, New Jersey Division of Taxation. URL: <https://www.state.nj.us/treasury/taxation/lotterygamblingwinnings.shtml>

³¹ Geld beim Glücksspiel gewonnen – ruft nun das Finanzamt? URL: <https://www.finanzen.net/nachricht/geld-karriere-lifestyle/glueck-beim-gluecksspiel-geld-beim-gluecksspiel-gewonnen-ruft-nun-das-finanzamt-9699059>

У тих державах, в яких дозволені та ліцензуються азартні ігри казино в мережі Інтернет, встановлюються детальні вимоги (стандарти), зокрема й технічного характеру, до програмного забезпечення, іншого обладнання.

У США виграші від азартних ігор оподатковуються, натомість у Великій Британії, Монако, Макао, Сінгапурі, Німеччині – не оподатковуються. Ставки податків у сфері організації та проведення азартних ігор відрізняються суттєво та становлять від 2 % до 39 %, у деяких випадках це залежить від виду азартної гри, особи гравця (в залежності від прибутковості суб'єкта) тощо.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*

При підготовці матеріалів було використано інформацію із бази ECPRD. Відповідні матеріали не призначені для використання у власних наукових дослідженнях.